N°. 200. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag 5 December.

RUSLAND en POLEN.

Het bulletin der academie behelst de volgende statistieke mededeelingen: » Volgens de opgaven, betrekkelijk de bevolking van Polen, door den kamerheer *van Krusenstern* geleverd, telt dit koningrijk tegenwoordig 4,298,962 inwoners, waarvan 956,928 de steden, en 3,342,034 het land bewonen. De adel bestaat uit 282,420 personen. Onder de ingezetenen van andere standen telt men 3,467,791 Christenen, 411,307 joden en 342 Mohammedanen. De bevolking van Warschau bedraagt buitendien 136,102 zielen.

Finland telt, volgens de laatste berigten, 1,397,149 inwoners, van welke 1,361,107 tot de Luthersche en 33,038 tot de Grieksch-Russische kerk behooren. (*Allg. Z.*)

DUITSCHLAND.

Stuttgart. Het onderzoek der financiële staten over het jaar 1 julij 1838 tot 1 julij 1839, in de commissie der standen, is zeer bevredigend afgeloopen. De inkomsten bedroegen namelijk 12,098,931 gulden, en 17 kr., dat is 2,774,288 gulden, en 20 kr. meer dan de raming: de uitgaven beliepen 9,718,054 gulden en 26 kr., dat is 380,126 gulden en 48 kr. meer dan de raming; na vergelijking van inkomsten en uitgaven heeft men dus een *wezenlijk overschot* van 2,380,876 gulden en 51 kr. (*Swab. Merk.*) Juist als in Nederland.

Munchen, *26 nov.* Het gerucht betrekkelijk het huwelijk onzer prinses *Adelgonde* met den zoon van den aartshertog *Frans*, wordt door personen van het hof voortdurend bevestigd. (*Fr. J.*)

OOSTENRIJK.

Weenen, *25 nov.* Er moeten hier depêches ontvangen zijn van onzen gezant te Konstantinopel. Van zeer goed onderrigte personen verneemt men, dat dezelve het gerucht bevestigen, volgens hetwelk de nieuwe Fransche gezant te Konstantinopel zich onbewimpeld voor de erkenning van *Mehemed Ali* als souverein van Egypte zou hebben verklaard. (*F. J.*)

Van den Donau, *26 nov.* Het gerucht, volgens hetwelk de nieuwe Fransche gezant te Konstantinopel bepaaldelijk de spoedige erkenning van *Mehemed-Ali* zou hebben verlangd, schijnt zich trots zijne aanvankelijke onwaarschijnlijkheid, te bevestigen. (*K. v. u. f. D.*)

ENGELAND.

Londen, *30 nov.* Bij herhaling wordt gesproken van het voornemen onzer bewindslieden, om de Chinesche havens te doen blokkeren, ter zake van de tegen den opium handel genomene maatregelen. Dit gerucht, hetwelk op zich zelf niet zeer waarschijnlijk is, heeft in den aanvang geen geloof gevonden, en is slechts beschouwd geworden als een verzinsel, om in den thee-handel eenige levendigheid te brengen; nu echter wordt in een geacht dagblad verzekerd, dat lord *Palmerston* aan den Noord-Amerikaanschen gezant alhier eene nota heeft toegezonden, waarin te kennen gegeven wordt, dat het bewind voornemens is de Chinesche havens gestrengelijk te laten blokkeren, *indien de omstandigheden zulks noodig mogten maken.*

FRANKRIJK.

Parijs, *1 dec.* In den *National* leest men als volgt:

Ten gevolge van het gebeurde in de straat Montpensier heeft de commissaris van politie der wijk van het Palais Royal zich met zijnen secretaris heden in den achtermiddag begeven naar de werkplaatsen van de kleedermakersbazen *Rostein*, *Dussautoy*, *Lefèvre*, *Cocher* en *Rouvère*, in de pasage Potier, rue Montpensier, tegen over de plek waar de uitbarsting heeft plaats gehad.

Na een zeer naauwkeurig onderzoek en verscheiden aan ieder der meer dan 50 in getal zijnde werklieden gedane vragen, heeft de commissaris van politie hunne namen en woonplaatsen opgeschreven, ten einde verdere berigten te kunnen winnen. Deze huiszoeking, welke omtrent vier uur heeft geduurd, heeft tot geen resultaat geleid.

— Het berigt van de eerlange onderwerping van *Cabrera* bevestigt zich. Althans een adjudant van den maarschalk *Soult* zal heden naar het hoofdkwartier van *Espartero* vertrekken, ten einde bij dezen veldheer op de aanneming van de door *Cabrera* gedane voorstellen aan te dringen.

BELGIE.

Brussel, *2 dec.* Het schijnt zich te bevestigen, dat de koningin zwanger is en dat deze omstandigheid alleen H. M. belet heeft, haren koninklijken gemaal naar Wiesbaden te vergezellen. Het volgende wordt dienaangaande aan een Nassausch dagblad geschreven: » Den koning is het gebruik der baden te Wiesbaden zeer wel b komen. HH. MM. zullen dezen winter het kasteel van Laeken blijven bewonen; de koningin wegens hare zwangerschap, en de koning wegens zijne gezondheid, welke nog eenige verpleging behoeft, wenschen een weinig rust te hebben, en dit zal hun gemakkelijker op het land dan in de stad vallen.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, *3 dec.* Op gisteren avond is ter dezer stede eene algemeene vergadering gehouden van deelhebbers in de machinale vlasspinnerij te Apeldoorn, onder voorzitterschap van den wel edelen heer *A. Heemskerk*, waarop verslag gedaan is van den voortgang der deelneming en van de voortdurende blijken van belangstelling, welke aan deze zaak zijn te beurt gevallen. Nadat er door eenige tegenwoordige leden alsnog voor eenige aandeelen is geteekend, terwijl anderen hunne medewerking hebben toegezegd, is met eenparigheid van stemmen het voorstel van het bestuur aangenomen: »om aan Z. M. den koning eene verlenging van den termijn tot het plaatsen der nog overige aandeelen te verzoeken.''

Gravenhage, *2 dec.* Naar men verneemt heeft Mgr. de bisschop van Curium, woensdag ll., Z. M. met het voornemen van deszelfs aanstaande reis naar Rome bekend gemaakt, en zijne afscheids-opwachting bij hoogstdenzelven gemaakt. Men verzekert, dat deze hooge geestelijke, vergezeld van deszelfs secretaris, zich van hier door België en Frankrijk, alwaar Z. H. W. zich eenigen tijd te Parijs zal ophouden, naar Italië begeven en te Rome eenen geruimen tijd zal doorbrengen, om alsdan weder over Zwitserland en Duitschland, na eene afwezigheid van acht of negen maanden, naar de Nederlanden terug te keeren. In den loop dezer week zou Z. hoogwaarde de reis aanvaarden.

's Gravenhage, *3 dec.* Gelijk wij bereids gemeld hebben, vertrekt de baron *R. Fagel* eerstdaags naar Parijs, om deszelfs betrekking van Nederlandschen gezant bij het Fransche hof aldaar weder op te vatten. Indien men de in omloop zijnde geruchten mag gelooven, dan zou Z. Exc. tot in augustus des volgenden jaars te Parijs verblijven, en alsdan eenen opvolger aldaar erlangen

— Men verneemt, dat jhr. *L. Boreel* en baron *Sloet van Toutenburg*, onlangs, aan Z. M. hun ontslag verzocht hebben uit hunne betrekking van hoofd-officieren bij de schutterij dezer residentie. Men spreekt er ook van, dat de kolonel derzelve schutterij eerlang gelijk verzoek zou doen.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (*s. s.*) zijn heden vergaderd geweest, om te onderzoeken de antwoorden der regering op de vroeger in de afdeelingen der Kamer gemaakte bedenkingen, ten aanzien van onderscheidene aanhangige ontwerpen van wet.

— De Hooge Raad heeft heden onder anderen *verworpen* het beroep in cassatie, ingesteld door *van der Ven* en *Schwabach*, tegen een arrest der criminele regtbank in Holland, van 29 augustus ll. waarbij vooral van gewigt was dat als grond tot cassatie van het uitgesproken arrest was aangevoerd, dat in de instructie der zaak de regter-commissaris bij den arrondissements-regtbank te Leiden, in plaats van door den griffier of zijnen substituut geadsisteerd te zijn geweest, gelijk de wet dit stellig voorschrijft, in zijne verhooren was bijgestaan door een' beëedigden klerk ter griffie, hetgeen, zelfs naar het gevoelen van den waardigen ambtenaar van het openbaar ministerie bij den Hoogen Raad, Mr. *L. A. Lightenvelt*, eene schending der wet daarstelde, eene radicale nietigheid opleverde. De Hooge Raad heeft beslist, dat art. 124 van het Wetboek van Strafvordering aan den beklaagde de bevoegdheid verleende, om aan het provinciale hof, in raadkamer vergaderd, eene memorie in te leveren, waarbij hij de gronden, welke de instructie der zaak nietig deden zijn, had kunnen en moeten ontwikkelen, in welk geval het hof, op grond van art. 131 van het Wetboek van Strafvordering had kunnen bevelen, dat er nieuwe bewijzen wierden ingewonnen; dat bovendien art. 150 van het Wetboek van Strafvordering de drie gevallen opgeeft, waarin *uitsluitend* tegen het arrest van teregtstelling cassatie kan worden gevraagd, maar dat de requiranten niet ten behoorlijken tijde en voor het wijzen van dit arrest van teregtstelling hunne gronden tegen de instructie van het regtsgeding hebben ontwikkeld; dat daarop thans niet meer kan worden teruggekomen; en dat derhalve de requiranten bij het door de criminele regtbank in Holland uitgesproken arrest van veroordeeling niet zijn bezwaard.

Nog heeft de Hooge Raad heden *verworpen* het beroep in cassatie, ingesteld door *van Veen*, *van Harp* en *Ladru*, tegen het arrest van het provinciaal geregtshof van Gelderland, waarbij zij, ter zake van den moord te Kuilenburg, tot de doodstraf zijn veroordeeld.

— Wij vernemen, dat Z. K. H. de erfgroothertog van *Saxen-Weimar Eisenach*, tijdens hoogstdeszelfs verblijf alhier, aan den kapitein *H. F.*

Kock, adjudant van Z. D. H. den hertog van *Saxen-Weimar*, het ridderversiersel der Orde van de Witte Valk heeft geschonken; en dat Z. M., bij een dezer dagen genomen besluit, aan voormelden kapitein vergunning heeft verleend tot het aannemen en dragen dier orde.

— Men meldt uit Berlijn, dat Z. M. de koning der Pruissen aan den Nederlandschen majoor *Barre*, adjudant van Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden, de Roode Adelaars-orde van de derde klasse heeft geschonken.

— Uit de antwoorden der regering ten aanzien van het ontwerp van wet tot vaststelling der middelen tot dekking der uitgaven over 1840 resulteert hoofdzakelijk, dat de regering, op de aanmerking, dat de provinciale aanslagen niet op billijke gronden berusten, en dat de provincie Noord-Braband, in vergelijking met andere gewesten, te hoog is aangeslagen, vermeent te moeten blijven bij het antwoord, in vorige jaren op dergelijke aanmerkingen gegeven, en dat de tijd, naar haar inzien, nog niet is geboren, om op de wet van 19 december 1834 (*Staatsblad* n°. 34) terug te komen.

Wat betreft den geuiten wensch tot geheele of gedeeltelijke herziening der wet op het personeel, daaraan hoopt de regering bepaaldelijk tegen de eerstvolgende zitting der Staten-Generaal te kunnen voldoen.

Ten aanzien der verminderde opbrengst van den accijns op den wijn, vermeent de regering, dat het hoogst moeijelijk, zoo niet ondoenlijk is, om met zekerheid te kunnen bepalen, of over zeker of lang tijdsbestek, voor een artikel als dat van den wijn, er wezenlijke achteruitgang van den opbrengst daarvan bestaat; daar men, na naauwkeurig onderzoek, de vermindering van de opbrengst in het eene jaar, vergeleken tegen die van een ander, aan niets heeft kunnen toeschrijven, dan, óf aan den minderen inslag op termijnen van crediet in het eene, en eenen meerderen zoodanigen inslag in het andere jaar, van welken laatsten de termijnen op den vervaldag hebben moeten worden voldaan, zonder dat de wijn nog in consumtie was gebragt, óf wel aan de hoedanigheid en den prijs der wijnen, waardoor meerder of minder aankoopen gedaan worden, en hetwelk noodwendig op de openstaande rekening een groot verschil moet opleveren, óf, eindelijk, aan eene vermindering der consumtie van dit voorwerp, terwijl over 1838, bij vergelijking tegen 1837, dit middel ruim *f* 11,000 meer heeft opgebragt, en, volgens de staten van ontvangst over de eerste 9 maanden van 1839, die vooruitgang, immers eenigermate, blijft toenemen.

Met betrekking tot den accijns op de suiker, wordt in die antwoorden gezegd:

De steeds toenemende uitvoer van geraffineerde suiker heeft ten gevolge, dat de crediet-rekeningen voor den accijns op dit middel grootendeels door afschrijving worden aangezuiverd.

De middelen ontbreken niet, om de handelaren en raffinadeurs in suiker te verpligten tot eene meerdere aanzuivering der genoemde rekening door betaling. De vraag, of en in hoeverre het aanwenden van dusdanige middelen raadzaam zou te achten zijn, niet slechts in verband met de belangen der schatkist, maar ook met die van den handel en de koloniale bezittingen van den staat, vereischt echter een naauwgezet onderzoek, te meer, daar de gevoelens van deskundigen nopens deze gewigtige aangelegenheid uiteenloopen.

De regering heeft met belangstelling overwogen de aanmerkingen van de verschillende afdeelingen, en bepaaldelijk ook de memorie, nevens een der processen-verbaal overgelegd, en houdt zich thans bezig met een grondig onderzoek, zoowel ten aanzien van de gevolgen, welke eene verminderde afschrijving der rekeningen, of andere wijziging van het bestaande stelsel voor de Nederlandsche markt zou kunnen hebben, als betrekkelijk den invloed, welken zoodanige maatregelen op de inlandsche suiker-raffinaderijen zouden kunnen uitoefenen.

De uitslag hiervan zal de gelegenheid aanbieden, om met volledige kennis van zaken, zoo noodig, een nieuw wetsontwerp over deze aangelegenheid aan de overwegingen der Staten-Generaal te onderwerpen.

Tot herziening van het tarief der regten op den in-, uit- en doorvoer, waarop door eene der afdeelingen wordt aangedrongen, vermeent de regering nog niet met eene genoegzame kennis van zaken te kunnen overgaan, ofschoon dan ook op het onderwerp steeds de aandacht gevestigd houdende, en nimmer nalatende den loop van de omstandigheden gade te slaan, de voorkomende zaken op te merken en derzelver invloed op dit belangrijk onderwerp, zoo veel mogelijk, na te sporen. Tot hiertoe is uit dit een en ander nog geen bepaald ontwerp van tariefs-verandering voortgesproten, maar men houdt zich overtuigd, dat al hetgeen reeds verzameld is, en nog nader wordt onderzocht, welhaast zal kunnen leiden tot opmaking van bepaalde voorstellen daaromtrent.

Wijders wordt in die memorie van antwoord betoogd, dat de verlangde weder-afstand aan de gemeenten van 2 opcenten, door dezelve vroeger op de grondbelasting ontvangen, een verlies voor de inkomsten van de schatkist zou te weeg brengen, dat met den algemeenen stand der geldmiddelen niet is overeen te brengen, en dus door andere verhoogingen zou moeten worden vervangen, en dat overigens de vermindering van de opcenten sedert 1834 zeer aanzienlijk is geweest, en gezamenlijk *f* 3,421,767-42 bedraagt; dat overigens de regering steeds bedacht is, om de bestaande verordeningen omtrent dit regt te herzien, en een geheel daarvan tot het onderwerp van eene voordragt van wet te maken, overeenkomstig het verlangen, ter gelegenheid van de voordragt tot gedeeltelijke wijzigingen aan den dag gelegd; terwijl de overwegingen echter, in dit opzigt, niet genoegzaam zijn gevorderd, om tot die voordragt voor als nog over te gaan; — dat de deliberatiën tot eene betere inrigting der paardenposterij sedert het vorige jaar eene merkelijke schrede voorwaarts zijn gegaan, in zoo verre, dat het ontwerp eener nieuwe en volledige verordening op dat stuk is afgewerkt, en in dit oogenblik een onderwerp van verder onderzoek en overweging bij de regering uitmaakt; — dat men niet zal beweren, dat er geene misbruiken bij het verhuren van loten der loterij plaats hebben, doch daar tegen zoo veel doenlijk tracht te waken, door het toezigt van de provinciale en plaatselijke autoriteiten op het debiet der loten en op de aanstelling van splitters en debitanten, en dat overigens de behoeften van de schatkist wel gebieden, om de loterij te handhaven; — dat de wet op de jagt en visscherij tot vele bespiegelingen heeft aanleiding gegeven, doch de regering niet kan deelen in het meer stellig begrip van de 3de en 4de afdeeling, dat het bij de bestaande jagt wet aangenomen beginsel met de leer van het Burgerlijk Wetboek zou strijden, daar de regering veeleer in het Burgerlijk Wetboek eene bevestiging ziet van de bestaande jagtwet, en zij zich dus moet blijven vergenoegen met den meermalen geuiten wensch, dat er eenige mogelijkheid worde gevonden, om in de jagtverordeningen eenstemmigheid van gevoelen te brengen, waarop dezelve hare bijzondere aandacht *gevestigd blijft* houden; — dat het bedrag van de ramingen niet tot het maximum van de mogelijke opbrengst gebragt wordt, blijft men steeds als verkieslijk beschouwen, ook na de verkregen ondervinding van eenige ruimere opbrengst in de laatste jaren, waarin de omstandigheden gunstig geweest zijn, en belangrijke inkomsten, ook ten aanzien van de successie-regten, hebben plaats gehad, die tot geene gevolgtrekkingen kunnen leiden; men oordeelt dat de nu aangeboden raming van de middelen, door elkander berekend, redelijk is en geene verhoogingen toelaat; — en dat de uitkeeringen tot de voldoening van de afloopende betalingen door het amortisatie-syndicaat berusten op bestaande wettelijke bepalingen; zij zijn dus werkelijke inkomsten zoo lang het syndicaat aanwezig is, en deszelfs beheer niet geheel met dat van de schatkist is ineengesmolten: als zoodanig hebben zij, even als in vorige jaren, ook nog voor de volgende dienst, in art. 2 van het ontwerp van wet op de middelen moeten opgenomen worden.

Zwolle, 30 nov. Naar men verneemt heeft de arrondissements-regtbank alhier, den 25sten nov. jl., ter vervulling der door de benoeming van den heer Mr. *F. P. H. Heerkens*, tot president van dezelve, opengevallene regtersplaats, op de door haar, ingevolge art. 52 van de wet op de regterlijke organisatie, in te zenden lijst van aanbeveling, de volgende heeren geplaatst: 1°. Mr. *J. Westenberg*, griffier der regtbank; 2°. Mr. *F. G. Horick*, procureur en kantonregter-plaatsvervanger te Deventer; en 3°. Mr. *G. D. Ribbius*, substituut-griffier bij het provinciaal geregtshof van Overijssel.

BEURSBERIGT.

van 3 december.

Holland. Werkelijke schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. 52, $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$; dito 5 pCt. $98\frac{1}{2}$, 99, $98\frac{7}{8}$; Kansbiljetten $24\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{11}{16}$; Amortisatie-Syndikaat $4\frac{1}{2}$ pCt. $94\frac{1}{4}$, $95\frac{5}{8}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. 79; Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. 165, $167\frac{1}{2}$, $166\frac{3}{4}$; Oostindische leening 5 pCt. $96\frac{3}{8}$, 97, $96\frac{13}{16}$; Aandeelen Rijn-Spoorweg $4\frac{1}{2}$ pCt. 99.

Metalliek 5 pCt. $103\frac{5}{8}$; Napels Cert. bij *L.* en *B.* $93\frac{1}{8}$; Columbianen 2de van 100 pond $19\frac{11}{16}$; Peru 6 pCt. van 100 pond 12; Bl. Gr. van 200 pond $11\frac{3}{4}$; dito van 500 pond $11\frac{3}{8}$; Kl. R. Gr. *f* $2\frac{1}{16}$; Ardoins Coup. november en mei $19\frac{3}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{2}$; Brazilianen 5 pCt. van 100 pond $73\frac{1}{2}$, 74.

Mengelwerk.

Ministeriële verantwoordelijkheid.

(*Zie n°. 189, 190, 195.*)

Staatsgeleerden en afgevaardigden ter volksvertegenwoordiging hebben dikwerf opgemerkt, hoe veel meer zekerheid voor de vorstelijke kroon ontstaat uit eene instelling, waardoor niets, wat in den staat voorvalt, haar kan worden toegeschreven, maar alles neerkomt op het hoofd der ministers; hoe zelfs het voorwendsel, van in voorkomende gevallen tot noodweer te moeten toevlugt nemen, bij de natiën wegvalt bij het bestaan van inrigtingen, waardoor de ministers rekenschap schuldig zijn van hunne daden en gestraft kunnen worden wegens hun misdrijf; hoe in het algemeen de ministeriële verantwoordelijkheid den vorsten heil, voordeel en nut moet aanbrengen. Zij waarborgt, zegt DAHLMANN, (de bekende professor te Göttingen, wegens zijne onafhankelijke denkwijze verdreven,) den onverantwoordelijken monarch de onschendbaarheid van zijnen persoon en bovendien eene ernstige vermaning aan de eeuwige grondbeginselen van hetgeen goed en regtmatig is, de eenige steunsels van alle heerschappijen; zij waarborgt van den anderen kant aan het volk de veiligheid voor zijne staatsregeling, zonder dat de troon er door worde geschokt.

Daar, waar de ministeriële verantwoordelijkheid bestaat, waar zij geene bloote fictie is, maar in wezenlijkheid wordt gevonden, zeide SAALFELD in de

vergadering der Hannoversche standen, treft den vorst niet de impopulariteit van regeringsmaatregelen, onder zijnen naam ondernomen. Die verantwoordelijkheid, welke geheel op den minister rust, is het krachtigst middel om de zekerheid van den persoon des vorsten te bevestigen. En al mogt ook zelfs in dit geval de naam van den vorst eenigermate impopulair zijn geworden, zoo zal zulks toch in veel geringer mate geschieden, dan daar waar alle regeringsmaatregelen als onmiddellijk van hem zelven uitgaande worden aangemerkt. Hoe meer de regent als zelfhandelend optreedt, zoo veel te meer loopt zijne populariteit gevaar, wanneer zijne maatregelen mislukken, of verkeerd worden bevonden. — Het is eene eigenschap van onze staatsregeling, zegt DAVID HUME (*Essays and Treatrises on several subjects II No. 7.*) een opperhoofd, (met den naam en titel van *koning*) aan te stellen met zoo hooge uitstekendheid en waardigheid voorzien, dat hij, schoon beperkt door de wet, echter, wat zijn eigen persoon betreft, *boven* de wet is verheven en wegens geen onregt of misdrijf, door hem begaan, kan tot verantwoording geroepen of bestraft worden. Zijne ministers alleen of diegenen, die op zijnen last hebben gehandeld, zijn aan het regt onderworpen. Terwijl dus de vorst door het uitzigt op persoonlijke zekerheid wordt gestemd om der wet haren vrijen loop te laten, wordt eene gelijke zekerheid, dien ten gevolge, door het bestraffen der kleinere overtreders, verkregen, en tevens burgeroorlog vermeden, welke het onmisbaar gevolg zou wezen, wanneer men zich telkens regtstreeks aan den monarch moest houden. — DANIELSON, afgevaardigde van den boerenstand op den Zweedschen rijksdag (1818) merkte op: de verantwoordelijkheid der ministers en hoogste raden dient niet alleen tot beschutting der regten van het volk, zij is tevens het sterkste bolwerk voor de monarchale magt; zij waakt voor de rust van den vorst; zij verdedigt zijne eer. Altijd was de oorsprong van het verderf der koningen in de misslagen van hunne raadslieden gelegen: heet dat nu den vorst getrouw zijn, wanneer men die misslagen in bescherming neemt? Zag men niet wijze ministers den roem hunner koningen handhaven, door het te wagen bij hem in ongenade te vervallen?

De ministeriële verantwoordelijkheid is een der wezenlijkste, welligt de wezenlijkste van al de kenmerken der constitutionnele monarchie, want zij is eene steeds voortgaande, niet slechts tijdelijk of negatief werkende en derhalve zeer heilzame bemiddeling (*Vermittelung*) tusschen den wezenlijken toestand en de behoeften der maatschappij. Gelijk de regent de alles regelende *wil* is in monarchaal-grondwettige regeringen, zoo is de ministeriële verantwoordelijkheid het *geweten*, dat dien wil ter zijde staat: zulks ligt in den aard der volksvertegenwoordigende monarchie niet alleen, maar van alle monarchie, die elk voorbijgaand belang ondergeschikt maakt aan dat der geregtigheid, en van de strekking van den staat en die tot doel de steeds voortgaande welvaart en beschaving van het algemeen heeft gekozen. Maar die regelende *wil* van een' onverantwoordelijken vorst kan dan alleen de maatschappelijke welvaart bevorderen, wanneer door alle openbare instellingen en verhoudingen gezorgd zij dat die wil steeds de uitdrukking zij van den redelijken wil der natie. Vandaar heet de lordkanselier in Engeland: *houder van het koninklijk geweten* (*keeper of the royal conscience*), eene eigenschap, die, naar den aard der Engelsche ministeriën, ook op het geheele ministerie toepasselijk is. Elders behoeft de oppermagtige en onverantwoordelijke regent tot de uitvoering van zijnen wil niet veel te vragen naar de door de grondwet hem op zijde gestelde gewetens van verantwoordelijken, die zijne dienaren zijn.

Hier vindt de schrijver wederom gelegenheid om de instellingen van Engeland te verheffen: hij schetst de hooge verpligtingen van den Engelschen minister, die niet alleen verantwoordelijk is voor den *letter* der wet, niet alleen ook voor de *daad*, die zij vordert, maar die *vooruitzien* moet: die moet zeker zijn, of deze of gene weg zijne verantwoordelijkheid altijd zal waarborgen; of deze of geene weg geschikt is, hem kracht en middelen te verzekeren om denzelven te vervolgen. Maar om in Engeland minister te zijn en te blijven, merkt hij op, daartoe behoort vrij wat meer, dan om het elders te zijn en te blijven.

De vorst blijft daarom echter niet buiten allen invloed op den gang der regeringszaken en de verzorging der openbare aangelegenheden. Al zijn zijne attributen zelfs teruggebragt tot eene bloot uitvoerende magt, dan is hij daarbij gemeenlijk nog met zoo gewigtige praerogatieven voorzien, dat hij, zoo hij wil, gemakkelijk zijn gezag kan doen gelden. Men dwaalt, wanneer men hier den vorst geene wezenlijke magt toekent. De ministers zijn wel de eigenlijke organen der staatsregering en voor alles verantwoordelijk; maar daaruit volgt nog niet, dat zij ook alles doen, maar alleen, dat, zoo zij niets doen of wel iets anders dan zij begeeren, zij zich in de omstandigheden schikken en zij zich hunne onmagt laten welgevallen. Men vergete niet dat er eene magt, die van den vorst, al is zij ook onzigtbaar, op den achtergrond staat, die eenen invloed uitoefent, van meer of minder beduiding naar de meer of min voortreffelijke hoedanigheid van den vorstelijken persoon. Nu eens vordert, dan eens weigert de vorst eenen maatregel; de ministers schikken zich hiernaar en blijven ministers. De grondwet geeft het regt den minister ter verantwoording te roepen voor hetgeen hij, strijdig met zijne overtuiging, bedreven heeft; maar daarom kan niet worden geloochend dat een wil, die de zijne niet was, hem beheerschte. De vorst is en blijft, al zijn ook de ministers voor alles verantwoordelijk, in het bezit van een zeer gewigtig en wezenlijk gezag, waaraan de ministers soms weerstand bieden, soms toegeven en dat mede in rekening moet worden gebragt, al moeten de ministers ook alleen die rekening verantwoorden en des noods voor hem betalen. Het ware, welbegrepene belang van den vorst als vorst kan niet twijfelachtig zijn: hij heeft geen grooter belang, dan zijn gezag met de kracht der natie tot een te brengen, dan zijnen troon op de welvaart der maatschappij te grondvesten. Maar de vorst houdt met het bestijgen van den troon niet op mensch te zijn: daarom kan hij zich onmogelijk outdoen van al wat hij sedert lang gedacht, gevoeld, ervaren heeft: vele personen omgeven hem, wier belang het is die inzigten en meeningen bij hem te onderhouden; dit zijn zijne dienaren, zijn gezelschap, zijne vertrouwden. Onbestand tegen dezen aanhoudenden invloed, zijn dikwerf die mannen, die des vorsten staatkundige raadgevers zijn en wier pligt het is hem de stem der natie te doen hooren, om den noodigen invloed op hem te kunnen verwerven. Veel moeten zij zeggen wat hem verwonderen kan; veel van hem verlangen, wat hem niet zal behagen; van veel hem doen afzien, wat hem na aan het harte ligt. Zoo dus de minister naar zijn geweten zijne ambtspligten vervullen wil, heeft hij met een overgroot getal zwarigheden te kampen, die zelfs onoverwinnelijk voor hem kunnen zijn. Het is altijd de pligt des ministers den vorst met zijnen toestand bekend te maken, zoo hij denzelven niet genoeg kent; en zelfs ligt het in het belang der ministers, wanneer zij niet slechts als des vorsten dienaren, maar tevens als die der maatschappij, als organen van den algemeenen wil willen optreden, dat zij op alle wijze het vertrouwen, den wil van den monarch trachten te winnen; dan wordt het gezag van dezen, in plaats van een struikelblok te zijn, een hulpmiddel om eenstemmig met de openbare meening de openbare aangelegenheden te leiden. Heeft de vorst noch geest noch zielskracht genoeg, om eensdeels zijn eigen best in te zien, anderdeels edele zucht voor het heil der menschheid in het harte te dragen; — is hij verblind door verkeerd begrepene baatzuchtigheid, geeft hij meer gehoor aan zijne neigingen en begeerten, en dus aan hen, die dezelve bij hem opwakkeren en streelen, dan aan zijn geweten en aan zijnen vorstelijken pligt: — dan zal de braafste minister vergeefs trachten hem op een goeden weg te brengen; en wanneer dan de vorst volgens de grondwet altijd ten laatste het eindbesluit in regeringsaangelegenheden neemt, dan baat geene ministeriële verantwoordelijkheid. Deze kan daar slechts met goed gevolg werken, waar het onverantwoordelijk hoofd van den staat door uiterlijke organieke maatschappelijke instellingen in de noodzakelijkheid is gebragt, *bon gré mal gré* met den redelijken wil en het verlangen der maatschappij eenstemmig te handelen en naar den raad zijner verantwoordelijke raadgevers tot zijn eigen best hooren moet.

Wij laten hier volgen een uittreksel uit eene pleitrede van den heer PHIL. DUPIN, wel waardig om te dezer plaatse in aanmerking te worden genomen:

» *Dans la société deux principes rivaux sont constamment en présence; c'est* le pouvoir *et* la liberté. *Ce sont-là deux principes essentiellement jaloux, envahisseurs de leur nature. Leur liberté tend à la licence, si elle n'est pas retenue dans de justes limites. De son côté, s'il n'est pas lui-même contenu, le pouvoir tend toujours au despotisme. Le pouvoir et la liberté doivent donc se maintenir l'un par l'autre, se servir mutuellement de contrepoids, de pondération. De là une lutte continuelle entre le pouvoir et la liberté. Si cette lutte se livre entre le peuple et le roi sans intermédiaire; si le roi est vainqueur, on arrive au pouvoir absolu; s'il est vaincu, quelles horribles calamités pour le pays! le pouvoir royal ne peut donc paraître dans cette lutte seul, nu, exposé à tous les traits. Il faut un intermédiaire entre le pouvoir royal et les luttes de la liberté. Cet intermédiaire, c'est* la responsabilité ministerielle; *c'est elle qui place le trône au dessus de la sphère des orages, qui viennent se briser à ses pieds sans l'ébranler, auxquels il ne se mêle que pour les calmer.* Mollit animos et temperat iras.

» *Voilà la responsabilité ministerielle, voilà la mission des agens responsables du gouvernement. Pour arriver à ce résultat d'éviter une lutte entre le prince et le pays, entre la royauté et ceux qui voudraient faire prévaloir un principe contraire, on a établi une espèce de champ-clos où chacun est représenté. C'est la Chambre des Députés où la lutte s'engage entre l'opposition et le ministère. Le troisième pouvoir est là comme le tiers arbitre dont la sagesse modèrera la collision et pourra par son veto la faire cesser si elle vient à présenter des dangers pour le pays. Le roi est ainsi placé dans une sphère supérieure et inattaquable, où il juge et modère, de laquelle il ne descend jamais pour se mêler à la lutte. Si le ministère a tort, il le revoque; si la Chambre a tort, au contraire, il la dissout; il fait un appel au pays.*

Le roi ne doit pas avoir un système qu'il soit censé imposer à ses ministres. Il ne faut pas qu'on dise que le roi a une volonté violente, inflexible, devant laquelle tout autre doit céder et qui doit altérer ainsi la force nécessaire des autres pouvoirs de l'état. En faisant intervenir le roi dans la lutte des discussions, on arrive par là à une diminution essentielle de sa grandeur et de sa majesté.

En effet, si on lui prête un système, voyez à quoi on l'expose. Ou il abandonnera ce système, et il sera forcé d'avouer aux yeux du pays qu'il se trompe; ou il restera sourd aux conseils et aux remontrances; on fera, en son nom, des procès à ceux qui signalent le mal, on fera au pays des appels auxquels il ne répondra pas; et si on s'obstine dans ces voies périlleuses, qu'arrivera-t-il? Prague, messieurs, et la tombe de GORITZ *sont là pour répondre*

»On dit que l'action du roi dans les affaires du pays ne diminue en rien la responsabilité des ministres, mais si cette action ne la détruit pas complètement, au moins elle l'atténue. Si les ministres ne sont que les éditeurs responsables de la volonté royale, il en sera de ces éditeurs responsables comme de ceux que certains journaux présentaient à la justice, qui étaient tout à fait étrangers aux articles qu'on incriminait, qui n'en comprenaient pas même le sens. La justice reculait devant les nécessité de frapper des innocens et la responsabilité morale s'élevait plus haut. La responsabilité sérieuse, conforme aux principes constitutionnels des ministres du roi, peut seul empêcher ce mal. C'est elle qui défend la majesté royale contre le désir de faire remonter jusqu'à elle le blâme et la désapprobation. C'est la flèche aimantée qui, s'élevant dans les airs, et attirant à elle la foudre renfermé dans le sein des nuages, la détourne et l'empêche de frapper le front majestueux de nos monuments.''

Recensiën van het Handelsblad.

(*Ingezonden.*)

In het *Handelsblad* van den 9den november no. 2500 laat zich de redactie eene beoordeeling geven van twee vlugschriften over de herziening van de grondwet, namelijk dat van den heer CORVER HOOFT, en dat bij den boekdrukker BALLOT te Deventer verschenen.

Het *Handelsblad* vooronderstelt dat, in het werkje: *Iets over de herziening der grondwet*, in de lucht geschermd zou zijn, door de aanmerkingen op de constitutie, welke daarin worden toegelicht en die men zeer goed weet, dat meer bijzonder betrekkelijk waren tot de schets van den heer VAN HOGENDORP, dan behoorende tot de grondwet van 1814 te beschouwen.

Het tegendeel is waar. — De schrijver haalt, op pag. 1 en 2, de *Staats-Courant* van 5 april 1814 aan, waarin men dat stuk wel degelijk, als betrekkelijk tot de grondwet beschouwt, alsmede het werk van den heer METELERKAMP, met aanduiding zelfs van pag. 34 van hetzelve. Op die plaats wordt van die schets gesproken, en verder gezegd: »Bij dezelve waren tot opheldering en nadere ontwikkeling eenige aanmerkingen gevoegd, welker inhoud van eenen te belangrijken aard is *en in te naauw verband met de thans bestaande grondwet zelve staat* om hier niet eene bijzondere plaats te bekleeden'' enz.

Het was dus onmogelijk dat de steller van het stukje niet wist, wat er van was, en het *Handelsblad* schermt dus in de lucht met hem naar het werk van den heer THORBECKE te verwijzen. Daarentegen is het blijkbaar dat hij, met den heer METELERKAMP, met de redactie van de *Times* en die van de *Staats-Courant* van gevoelen was, dat de *aanmerkingen* van den heer VAN HOGENDORP het eenige stuk leverden waaruit men den *geest* en de *strekking* van de grondwet van 1814 kon beoordeelen.

In een vlugschrift, dat belangrijke wenken geeft omtrent het onderwerp van beschouwing, zijn kleine onnaauwkeurigheden verschoonbaar, doch de beoordeelaar, die bedilt en verkeerd bedilt, verdient geene genade bij het publiek. Het *Handelsblad* deed alzoo beter, om naar meer bekwame correspondenten uit te zien, of wel niet al te schielijk zijne kolommen voor misschien betalende correspondenten te openen. B.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 4 Dec. 1 El 0 Palm 2 Duim; gewassen 2 Duim; gevallen 0 D.

Advertentiën.

Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, *CAROLINA GEERTRUIDA THIEME*, geliefde Echtgenoote van

'S GRAVENHAGE, den 2den December 1839. *K. FUHRI.*

Op Zaturdag den 21sten December 1839, des middags ten één ure, ten *Raadhuize* der Stad *Arnhem*,

OPENBARE VERKOOP

bij inzet en toeslag, in éénen en denzelfden termijn, aan de meest- en geneegbiedenden, van:

1°. Het voormalige STADHUIS, met AB- en DEPENDENTIEN, staande te *Arnhem*, op de Groenmarkt, OM TE SLOOPEN; overeenkomstig de voorwaarden, welke in de week van den verkoop, van tien tot één uur des voormiddags, aan de Stads-Secretarie ter lezing zullen liggen: terwijl des morgens voor den verkoop, en de twee voorafgaande dagen, van negen tot twee uur, aanwijzing op de plaats aan des begeerenden zal geschieden.

2°. Een HUIS en ERVE, binnen *Arnhem*, in de St. Jansstraat, Kadastraal aangewezen in Sectie O, N°. 140, met eenen Achteruitgang naar de St. Jansplaats, op eenen levendigen stand, tusschen de huizen van de Bakkers *WANDERS* en *BONGERS;* dadelijk na de gunning in eigen gebruik te aanvaarden; — ter bezigtiging waarvan men zich zal moeten aanmelden bij den Stads-Opzigter *H. J. HEUVELINK*.

Informatiën omtrent de voorwaarden van verkoop zijn te verkrijgen ten Kantore van den Notaris Mr. *G. VAN ECK* te *Arnhem*.

---

† † † De Notaris Mr. *E. Æ. HOOGLANDT*, te *Dieren*, Kanton *Arnhem*, is voornemens, om, namens zijnen Principaal, op Maandag den 16den December 1839, des namiddags om 6 uur, in het Logement *de Kroon*, te *Dieren*, publiek met hoogen te doen inzetten, om op Maandag den 30sten December daaraanvolgende, ter zelfder uur en plaats, finaal te worden verkocht;

1°. Een HUIS en ERF, aan den Straatweg te *Dieren*, met daarachter gelegen HOFGROND; te zamen groot 3 Roeden, 65 Ellen: Sectie E, No. 192 en 193 half.

2°. Een HUIS en ERF, in het Noorden te *Dieren*, met daarachter gelegen HOFGROND, te zamen groot 4 Roeden, 25 Ellen; Sectie E. No. 197 en 193 half.

Beiden in eigen gebruik te aanvaarden 1°. Mei 1840.

Nadere informatiën ten kantore van bovengenoemden Notaris, alwaar de Veilconditiën drie dagen vóór den inzet voor een iegelijk ter lezing zullen liggen.

---

† § † Op Dingsdag den 10den December 1839, des voormiddags ten elf ure, zal men, ten huize van den Mr. Smid *DERK SINGENDONK*, in de Oeverstraat te *Arnhem*, publiek op crediet verkoopen:

Nieuwe KAGCHELS, zijnde Kolom- en andere soorten; voorts HAARDEN, alles goed gewerkt en naar den laatsten smaak. — Daags voor den verkoop te zien.

ARNHEM: De gezigtkundige *MAGNUS MORIS* berigt het geëerde publiek dat hij alhier te spreken of te ontbieden is bij den Heer *HULSTEIN* in het Logement *den Arend*, van Maandag den 9den tot den 15den dezer.

. Door *A. P. VAN LANGENHUYSEN*, te *'s Gravenhage*, is aan de Inteekenaren verzonden de *Eerste* en *Tweede aflevering* van de:

GESCHIEDENIS

VAN

KEIZER NAPOLEON,

Tekst van Laurent de l'Ardèche,

Teekeningen van HORACE VERNET.

Vrij gevolgd naar de Hoogduitsche uitgave.

1 Deel groot-8°. met 500 afbeeldingen, in 34 afleveringen.

VOORWAARDEN VAN INTEEKENING.

1°. Het werk zal, ten aanzien van papier en formaat, gelijk zijn aan de uitgegeven afleveringen, en de afbeeldingen zullen ook volgens dezelve worden uitgevoerd.

2°. Maandelijks zal eene aflevering in het licht verschijnen, en aan de inteekenaars vrachtvrij worden toegezonden.

3°. Elke aflevering is op den geringen prijs van 50 centen, voor de inteekenaren, gesteld.

4°. De inteekening geschiedt bij alle voorname Boekhandelaren en Post-Directeuren binnen dit Rijk, tot dat de *vierde aflevering* het licht zal zien.

. Bij *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, is dezer dagen van de pers gekomen en alom verzonden:

1°. ONTWERP VAN REGTSTREEKSCHE VERKIEZINGEN EN ZAMENSTELLING DER STATEN-GENERAAL IN NEDERLAND, door Mr. T. M. ROEST VAN LIMBURG. . *f* 0,60.

Voorts debiteert dezelve met succes:

2°. De ONBEVOEGDHEID VAN DE HELFT DER LEDEN VAN DE STATEN-GENERAAL *van het gesloopte Rijk der Nederlanden*, door Mr. DIRK DONKER CURTIUS. *Tweede druk*. . . . . *f* 0,30.

3°. ORDE, door Mr. DIRK DONKER CURTIUS. *Tweede druk*. *f* 0,40.

4°. PLEITREDE van Mr. DIRK DONKER CURTIUS *voor den Hoogen Raad der Nederlanden, ten behoeve van* C. A. THIEME, *Drukker en Uitgever der* ARNHEMSCHE COURANT, *Requirant in cassatie; uitgesproken den 10den Julij 1839*. . . . . . *f* 0,50.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.